

การมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษาต่อการพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพพัง

ณัฐธิดา จินมอญ*

สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก*

Pacific Institute of Management Science

1. บทนำ

จากการรายงานผลการดำเนินงานของฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพพังทุก ๆ ปีที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่า ครู และบุคลากรทางการศึกษา ยังไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา ในส่วนของงานครูที่ปรึกษาเท่าที่ควร (ข้อมูลการรายงานการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2565) ซึ่งพบได้จากรายงาน การออกกลางคันของงานทะเบียน ที่มีจำนวนนักเรียน ลดลงจากภาวะแรกเข้า ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 มีจำนวน นักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และ นักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน 520 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 12 มิถุนายน 2565) เมื่อเทียบกับข้อมูลผู้เรียน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 มีจำนวน นักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน 405 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 มกราคม 2566) ซึ่งจากการรายงานได้แสดงให้เห็นว่า นักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพพัง มีจำนวนผู้เรียนลดลง 115 คน เป็นผลมาจากการที่ครู และบุคลากรทางการศึกษา ขาดการมีส่วนร่วมในติดตามดูแลผู้เรียน ในด้านกิจกรรมต่าง ๆ ของวิทยาลัย ขาดการตื่นตัวในการเข้าร่วมกิจกรรม ไม่ได้รับข่าวสารในการดำเนินงาน ส่งผลให้ขาดการควบคุม ดูแลนักเรียน นักศึกษาในแผนก และฝ่ายงานของตนไม่ทั่วถึง จึงส่งผลไปถึงนักเรียน นักศึกษาในแผนก ไม่ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรม (มผ.) ในแต่ละภาคเรียนเป็นจำนวนมาก จากการรายงานของงานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา มีจำนวนผู้เรียน ไม่ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน ร้อยละ 25 (ข้อมูล ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2566) อีกทั้งนักเรียน นักศึกษาขาด ความกระตือรือร้น และความตื่นตัวในการร่วมกิจกรรม ให้เป็นปัจจุบัน โดยเฉพาะกิจกรรมเช้าแถวหน้าเสาธง กิจกรรมรวมของวิทยาลัย และกิจกรรมชมรมวิชาชีพ รวมทั้งส่งผลให้ ครูที่ปรึกษา ขาดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา (งานครูที่ปรึกษา)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษาต่อการพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพพัง เพื่อให้การบริหารวิทยาลัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาผู้เรียนให้เป็นไป ตามวิสัยทัศน์ และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ส่งผลให้นักเรียน นักศึกษา เป็นผู้ที่มีศักยภาพสูงขึ้น ในทุก ๆ ด้านมีคุณธรรม จริยธรรม และเพิ่มบทบาทของครูที่ปรึกษา ในการเข้ามามีส่วนร่วม ในการควบคุมดูแลผู้เรียน มีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงาน และร่วมกันประเมินผลให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษา ในการพัฒนางานกิจการนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพพัง
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษา วิทยาลัยการอาชีพพัง จำแนก ตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา แผนกวิชา และประสบการณ์การทำงานที่ครูที่ปรึกษา

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษาในการพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพปง ตามแนวคิดการมีส่วนร่วม 4 ประการ ของ Cohen and Uphoff (1980) ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วม ในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

3.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปรึกษาของวิทยาลัยการอาชีพปง จำนวน 31 คน

3.3 ขอบเขตระยะเวลา

ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาการศึกษา วิจัย จำนวน 4 เดือน เริ่มตั้งแต่ เดือน 1 เมษายน 2566 ถึง 31 กรกฎาคม 2566

4. สมมติฐานการวิจัย

ครูที่ปรึกษา ต่างแผนกกัน จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา แผนกวิชาและประสบการณ์การปฏิบัติงาน หน้าที่ครูที่ปรึกษา มีส่วนร่วมในการพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพปง แตกต่างกัน

5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม

จากการศึกษาความหมายของการมีส่วนร่วม ทั้งนักวิชาการภายในประเทศ และต่างประเทศ โดยให้คำนิยามความหมายที่ต่างกันไปดังรายละเอียดต่อไปนี้

โอคเลย์และมาร์สเดน (Oakay and Marsden, 1991, 19-20) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมว่าการที่บุคคลหรือกลุ่มคนเข้ามาช่วยเหลือ สนับสนุนในเรื่องใด ๆ ด้วยความสมัครใจเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจ การดำเนินงานตามแผน การประเมินผลงาน ซึ่งความพยายามนั้นอยู่นอกเหนือ การควบคุม และกฎเกณฑ์ ทางสังคม ทั้งนี้คำนึงถึงผลประโยชน์ของกลุ่มเป็นหลัก

เออร์วิน (Erwin, 1976, 138 อ้างถึงใน กรองกาญจน์ เชิญชัยวชิรากุล, 2550, 9) ให้แนวคิดเกี่ยวกับความหมายของการมีส่วนร่วมว่าการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม คือกระบวนการให้ประชาชน เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเอง เน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงของประชาชน ใช้ความคิดสร้างสรรค์ และสนับสนุนติดตามผล การปฏิบัติงานขององค์กร และเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องจากการที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ของประชาชน พบว่ามีผู้ในความหมายของการมีส่วนร่วม ได้ดังนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมต่าง ๆ นั้น เริ่มมีมาตั้งแต่สมัยที่มนุษย์เริ่มอยู่กัน 8 ชุมชน ซึ่งเกิดได้หลายลักษณะ หลายรูปแบบ และหลายวัตถุประสงค์จึงไม่มีนักวิชาการคนใด สามารถให้คำนิยามความหมาย ของการมี

ส่วนร่วมได้อย่างครอบคลุมและถูกต้อง นอกจากนี้ ขอบข่ายเนื้อหาสาระของการมีส่วนร่วมยังไม่กระจ่างชัดเจนเท่าที่ควร อย่างไรก็ตามนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้คำนิยามคำว่ามีส่วนร่วม ตามวัตถุประสงค์ของเนื้อหาที่เน้นเฉพาะตามความสนใจของตน

ดูล์ลาห์ (Douglass, 1970, 90 อ้างถึงใน จิรนนท์ อังคาสี, 2551, 8) กล่าวถึง ความหมายของการมีส่วนร่วม (Participation) ว่าเป็นคำที่มีความหมายกว้าง และใช้ในบริบทที่แตกต่างกัน นักการศึกษาใช้คำนี้อ้างอิง ถึงการมีส่วนร่วมในเหตุการณ์กิจกรรม หรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อการศึกษาส่วนกลุ่มอื่น ๆ ใช้คำนี้ในความหมายของการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ

เกษม พูลทวี (2549, 11) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมปฏิบัติตลอดจนส่งเสริม สนับสนุน ในกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรโดยแต่ละฝ่ายสำนึกในภาระหน้าที่ ที่จะต้องรับผิดชอบในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของสังคม โดยองค์กรต้องเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม ในกิจกรรมขององค์กรให้มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม

ประพันธ์พงศ์ ชินพงษ์ (2551, 10) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นผลมาจากการเห็นพ้องต้องกัน ในเรื่องของการต้องการและทิศทางการเปลี่ยนแปลง การเห็นพ้องต้องกันนั้นจะมีมากพอจนเกิดความคิดริเริ่มโครงการ เพื่อการปฏิบัติการ กล่าวคือ ต้องเป็นการเห็นพ้องต้องกันของคนส่วนใหญ่ ที่จะเข้าร่วมปฏิบัติการนั้น และเหตุผลที่คนมาร่วมปฏิบัติการได้จะต้องตระหนัก ว่าการปฏิบัติการทั้งหมด โดยกลุ่ม หรือในนามของกลุ่มหรือกระทำ การผ่านองค์กร ดังนั้นองค์กรจะต้องเป็นเสมือนตัวที่ทำให้การปฏิบัติการบรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงที่ต้องการ

วิลาภา พรหมฤทธิ์ (2550, 23) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการ หรือวิธีการต่าง ๆ ที่เปิดโอกาส ส่งเสริม สนับสนุน ให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมชื่นชมในผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินกิจกรรมใด กิจกรรมหนึ่ง หรือหลายกิจกรรม โดยใช้ศักยภาพที่มีอยู่ ซึ่งการดำเนินงาน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพก็เป็นโครงการ ที่ต้องอาศัยประชาชนพ่อแม่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดความถาวรยั่งยืน เช่นเดียวกัน

กิตติ กรทอง (2552, 9) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเกี่ยวข้องด้านจิตใจ และอารมณ์ เปิดโอกาสให้ประชาชนได้คิดริเริ่มตัดสินใจ ปฏิบัติ รับผิดชอบ แก้ปัญหา การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การพัฒนาความสามารถ ควบคุมทรัพยากร การร่วมกิจกรรมตามหลักประชาธิปไตย ตลอดจนการให้อำนาจการเข้าไปมีหน้าที่รับผิดชอบ

ลลิตา ปวะบุตร (2555, 8) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาส ให้ประชาชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกิจการต่าง ๆ สนับสนุนตัดสินใจ กำหนดการวางแผนอย่างมีระบบ กำหนดนโยบาย มีการติดตามผล และประเมินผลร่วมกัน นำผลการปฏิบัติไปปรับปรุงพัฒนางานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จุฑามาศ พันสวรรค (2562, 11) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคลากร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การสนับสนุน การปฏิบัติงาน การพัฒนาการศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการศึกษา ดังนั้น ประสิทธิภาพขององค์กรจึงขึ้นอยู่กับความร่วมมือ ที่จะผลักดันให้ภารกิจประสบความสำเร็จ และบรรลุเป้าหมายดังที่ทุกคนคาดหวัง

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคลากร ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม ในกำหนดนโยบาย การวางแผน ตัดสินใจ รับผิดชอบ แก้ปัญหา การรับรู้ข่าวสาร การพัฒนาความสามารถ ควบคุม ทรัพยากร การประเมินผล รวมไปถึงการติดตามผล และนำผลไปปรับปรุงพัฒนาแก้ไข

เขมิกา ทองเรือง และคณะ (2566) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน และผู้ใหญ่บ้านในการพัฒนาชุมชน ผลการศึกษาพบว่า การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนและผู้ใหญ่บ้านในการพัฒนาชุมชน และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชน และผู้ใหญ่บ้านในการพัฒนาชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในขั้นรับฟังความคิดเห็น ด้านการมีส่วนร่วมในขั้นให้ข้อมูลข่าวสาร ด้านการมีส่วนร่วมในขั้นเสริมอำนาจตามลำดับ อีกทั้ง การร่วมกันเสนอความคิดเห็น เพื่อการวางแผน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการประเมินผล รวมถึงการมีส่วนร่วม ในการกำหนดนโยบายสาธารณะนั้น ๆ อย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งหลักการที่เห็นได้เด่นชัดมากที่สุดก็คือ การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน และผู้ใหญ่บ้านการมีความสามารถ และการมีความพร้อมที่จะเข้าร่วม รับฟังปัญหาต่าง ๆ ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์หลักในการส่งเสริมภาคประชาชน และผู้ใหญ่บ้าน ในการแสดงความคิดเห็นต่อระบบการบริหารกิจการบ้านเมือง ที่ดี ตามนโยบายสาธารณะให้ประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน

พงษ์เทพ สันติกุล (2565) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยประเมินความพึงพอใจ ความผูกพัน และการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย จากผลการศึกษา พบว่า โครงการประเมินความพึงพอใจ ความผูกพัน และการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ประจำปีงบประมาณ 2565 มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ประเมินความพึงพอใจ ความผูกพัน การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ในการขับเคลื่อนงานสร้างเสริมสุขภาพพร้อมกับกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และ (2) รับฟังข้อเสนอแนะต่อแนวทางดำเนินงานด้านการสร้างความเข้าใจ สร้างความผูกพันสร้างการมีส่วนร่วม ในการขับเคลื่อนงานสร้างเสริมสุขภาพพร้อมกับกองทุน สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ การประเมินทำโดยการสำรวจความคิดเห็นของภาคีเครือข่าย ด้วยแบบสอบถามออนไลน์ประกอบด้วย แบบสอบถามความพึงพอใจ ที่ออกแบบโดยใช้กรอบแนวคิดการประเมินความพึงพอใจ ของยุโรป (European Customer Satisfaction Index:ECSI) การจัดเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ทำโดยประชุมกลุ่มย่อย ด้วยวิธีการประชุมแบบทั่วไป และแบบออนไลน์ เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะต่อแนวทางดำเนินงานด้านการสร้างความเข้าใจ สร้างความผูกพัน สร้างการมีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่าย ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจ ความผูกพัน และการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งหมด

แก้วภัทรา จิตรอักษรและคณะ (2565) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (2) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา และ (3) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 338 คน การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า (1) คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ บุคลิกเปิดเผย ประณีประนอม มีสติ การเปิดรับประสบการณ์ใหม่ ๆ

และมั่นคงทางอารมณ์ (2) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน ความยึดมั่นผูกพัน การไว้วางใจ และการตั้งเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ร่วมกัน (3) คุณลักษณะผู้นำกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ไกรสร วันละ และคณะ (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาชุมชน อย่างยั่งยืน ผลการศึกษาพบว่า บทความฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อนำเสนอการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 และแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ หรือยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ซึ่งเป็นแนวทางการบริหาร และพัฒนาพื้นฐานประเทศในทุกระดับ ผ่านหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนา และแก้ปัญหาจากฐานรากชุมชนที่แท้จริง ได้แก่ ร่วมศึกษา ร่วมคิด ร่วมวิเคราะห์ ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมแก้ปัญหา ร่วมติดตามประเมินผล ร่วมรับผิดชอบ ร่วมรับผลของการพัฒนา ทั้งในรูปแบบของบุคคล กลุ่ม และองค์กรด้วยความสมัครใจ สามารถพึ่งตนเองได้ ตามศักยภาพ หรือพลังความสามารถที่มีอยู่ในชุมชน ทั้งศักยภาพของคน ทรัพยากร และทุนต่าง ๆ บทความนี้ ซึ่งผู้เขียนได้สังเคราะห์แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ (1) การพัฒนาแบบมีส่วนร่วม (2) การพัฒนาชุมชนแบบพึ่งตนเอง (3) การพัฒนาที่ยั่งยืน (4) การพัฒนาบนพื้นฐานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และ (5) การพัฒนาชุมชนบนพื้นฐานภูมิปัญญา

พระมหานันทพงษ์ ญาณกวี (ศรีโยธา) และคณะ (2564) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วม ในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา พบว่า การจัดการศึกษาเพื่อให้ได้คุณภาพนั้นต้องอาศัยทรัพยากรทางการศึกษาที่สำคัญ คือ ทรัพยากรด้านบุคคล ด้านการเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการบริหารจัดการซึ่งผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษา และสามารถบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายได้ทรัพยากรทางการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นคน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ ล้วนแล้วแต่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนทั้งสิ้น แต่การจะได้มาซึ่งทรัพยากรทางการศึกษาดังกล่าว จำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

ปัญหาของภาคสถานศึกษาส่วนใหญ่ในปัจจุบัน พบว่า จำนวนห้องเรียนไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ขาดห้องปฏิบัติการพิเศษต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการศึกษาค้นคว้า ขาดสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยสำหรับใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน พื้นที่ของโรงเรียนมีน้อย ไม่สามารถจัดกิจกรรมภาคปฏิบัติในการเรียนการสอนได้ ซึ่งส่งผลให้โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังประสบปัญหาทางด้านการบริหารงบประมาณ ไม่เพียงพอสำหรับการจัดซื้อ จัดหาครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนขาดทีมงานที่เข้มแข็ง ไม่เป็นเอกภาพ ขาดครูที่มีความรู้ความสามารถ ในวิชาเอกเฉพาะทาง และยังขาดการแก้ไขปัญหาย่างแท้จริง ปัญหาดังกล่าว เป็นปัญหาที่เกิดจากการมีทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่อย่างจำกัด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการบริหารสถานศึกษา จึงต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ให้เข้ามามีบทบาท ในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

นพพร ระรินทร์ (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในการพัฒนาชุมชน ผลการศึกษาพบว่า บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอการมีส่วนร่วม บทบาทสำคัญและการพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุ ในการพัฒนาชุมชน ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ผู้สูงอายุเป็น ปุชนิยบุคคลนำเคารพ และนับถือ จึงต้อง

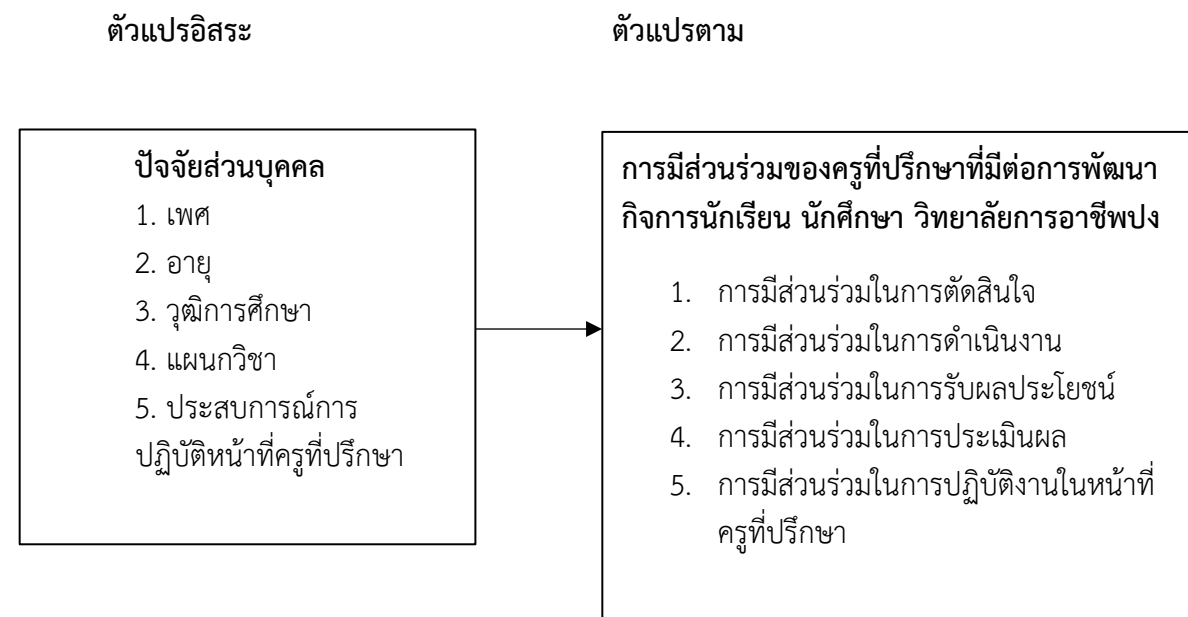
ส่งเสริมศักยภาพให้ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น เพราะโดยส่วนใหญ่ผู้สูงอายุเกือบทุกพื้นที่จะเป็นผู้นำที่สำคัญของชุมชน และเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตนในทางจิตใจ สร้างศูนย์เรียนรู้ชุมชน เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ศิลปะและวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ ทั้งยังส่งเสริมเศรษฐกิจของชุมชน และให้ชุมชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการถ่ายทอดความรู้ และอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุนั้นประกอบด้วย (1) บทบาททางจิตใจ (2) บทบาททางเศรษฐกิจและ (3) บทบาททางสังคม โดยภาพรวมในการพัฒนาชุมชนนั้นผู้สูงอายุมีบทบาทในหลายด้าน เช่น ปรารักษ์ชุมชน ผู้นำด้านจิตวิญญาณ เป็นผู้ถ่ายทอดประสบการณ์ ผ่านศิลปวัฒนธรรม และประเพณี เป็นคลังสมองของชุมชน เป็นวิทยากร และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ของชุมชน

ธงชัย สิงอุดม (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษากรอบแนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ผลการศึกษาพบว่า บททศวรรษวิชาการนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากรอบแนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ซึ่งเป็นการนำเสนอมุมมองของภาคประชาชน ในฐานะพลเมืองของประเทศ ภายใต้สิทธิ และเสรีภาพในการเสนอความคิดเห็น เพื่อการมีส่วนร่วม ในการกำหนดนโยบายสาธารณะ การมีส่วนร่วมนี้เป็นการให้โอกาสประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่อง ต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ และวิถีชีวิต โดยการให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็น และให้คำแนะนำปรึกษาบนพื้นฐานของความเท่าเทียมในสังคม เนื่องจากการเป็นผู้มีส่วนได้เสีย ทำให้ภาคประชาชนเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากนโยบายสาธารณะนั้นโดยตรง การมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถนำเสนอได้หลายรูปแบบ ทั้งการมีส่วนร่วมทางตรง อาทิ การเป็นนักการเมืองด้วยตนเอง หรือการร่วมตั้งองค์กรทางการเมือง เป็นต้น และการมีส่วนร่วมทางอ้อม อาทิ การคัดเลือกตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่ในสภาแทนประชาชน เป็นต้น ทางด้านกระบวนการ มีส่วนร่วมของประชาชน เริ่มต้นด้วยการเข้าใจปัญหาในท้องถิ่นอย่างลึกซึ้ง ก่อนจะมีการตัดสินใจกำหนดนโยบายร่วมกัน จากนั้นก็นำนโยบายไปปฏิบัติ และประเมินผลเพื่อประเมินประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของนโยบายเป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้นการศึกษากรอบแนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน จึงนับเป็นการมีส่วนร่วมที่เกิดจากฐานรากของสังคม อย่างแท้จริง เพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรในชุมชนเกิด ความคุ้มค่า และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในชุมชน ส่งผลให้ชุมชนได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลในที่สุด

สุนันทา จันทรชุกกลิ่น (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา พบว่าการปฏิรูปการศึกษา ตามแผนการศึกษาแห่งชาติยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษา คือ หลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (Allfor Education) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ การให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะทำให้สถานศึกษา ได้รับการยอมรับจากผู้ปกครอง ชุมชน และได้รับความร่วมมือในการช่วยเหลือส่งเสริม สนับสนุนจากผู้ปกครอง ชุมชน เพราะสถานศึกษาย่อมดำเนินงานที่ตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน ประชาชน และพื้นที่ การทำงานแบบมีส่วนร่วมไม่ว่าจะเป็นครอบครัว โรงเรียน ชุมชน องค์กร หรือประเทศมีความสำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบัน เพราะจะช่วยให้ผู้มีส่วนร่วมเกิดความรู้สึกความเป็นเจ้าของ (ownership) และจะทำให้ผู้มีส่วนร่วมหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนั้น ยินยอมปฏิบัติตาม (compliance) และรวมถึงตกลงยอมรับ (commitment) ได้อย่างสมใจ เต็มใจ และสบายใจ ถ้าจะปฏิรูปการศึกษาอย่างจริงจังทุกคน ต้องรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง เพื่อให้สามารถนำพาองค์กร ไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนตามเป้าหมาย

6. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษา ในการพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัย การอาชีวศึกษา ตามแนวคิดการมีส่วนร่วม 4 ประการ ของ Cohen and Uphoff (1980) ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วม ในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มาใช้ ในการสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้กรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

7. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปรึกษาของวิทยาลัยการอาชีวศึกษา จำนวน 31 คน ดังแสดงในตาราง 3.1 ต่อไปนี้

ตาราง 3.1 แสดงจำนวนประชากร ครูที่ปรึกษาวิทยาลัยการอาชีวศึกษา

สถานศึกษา	จำนวน(คน)
ข้าราชการครู	12
พนักงานราชการ (ครู)	4
ครูอัตราจ้าง	15
รวมทั้งสิ้น	31

8.วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ผู้ศึกษาขอความร่วมมือจากครูที่ปรึกษา วิทยาลัยการอาชีพปง กลุ่มประชากร ในการตอบแบบสอบถาม

2. ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูล และเก็บคืนด้วยตนเองจากครูที่ปรึกษา วิทยาลัย การอาชีพปง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 31 คน โดยแจกแบบสอบถามทั้งสิ้น จำนวน 31 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 31 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 100

9. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์โดยได้รับแบบสอบถาม มีความสมบูรณ์สามารถนำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้จำนวน 31 ชุดคิดเป็นร้อยละ 100

2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปด้วยคอมพิวเตอร์ ดังนี้

ตอนที่ 1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 1 โดยการใช้วิธีแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษา ในการพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา สถานศึกษา วิทยาลัยการอาชีพปง โดย

1. วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้เกณฑ์ตามระดับมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้ (กาญจนา วัฒนาฯ. 2548 : 166)

ค่าเฉลี่ย

ความหมาย

4.50-5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50-4.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
2.50-3.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
1.50-2.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษา ในการพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพปง วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วม ของครูที่ปรึกษา ในการพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพปง ด้วยการจัดอันดับความถี่ เพื่อหาค่าฐานนิยม (Mode) และนำเสนอเป็น ความเรียง

10.สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS of Windows เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล จากการวิจัยโดยวิเคราะห์ค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ย (Mean)
2. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. ค่าเฉลี่ยประชากร (Mu)]

t-test Independent

11. ผลการวิจัย

การมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษา ในการพัฒนาการเรียน นักเรียน วิทยาลัยการอาชีพ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูที่ปรึกษาโดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.26) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.29) รองลงมาคือ ด้าน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูที่ปรึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.21) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.27) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.33) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.18)

การมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษา ในการพัฒนาการเรียน นักเรียน วิทยาลัยการอาชีพ เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล เพศที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียน นักเรียน วิทยาลัยการอาชีพ ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษา ในการพัฒนาการเรียน นักเรียน วิทยาลัยการอาชีพ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูที่ปรึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษา ในการพัฒนาการเรียน นักเรียน วิทยาลัยการอาชีพ เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล อายุที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียน นักเรียน วิทยาลัยการอาชีพ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษา ในการพัฒนาการเรียน นักเรียน วิทยาลัยการอาชีพ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผลและด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูที่ปรึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษา ในการพัฒนาการเรียน นักเรียน วิทยาลัยการอาชีพ เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามระดับการศึกษา ระดับการศึกษา ที่แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษา ในการพัฒนาการเรียน นักเรียน วิทยาลัยการอาชีพ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษา ในการพัฒนาการเรียน นักเรียน วิทยาลัยการอาชีพ ด้านการมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วม ในการปฏิบัติงาน ในหน้าที่ครูที่ปรึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษา ในการพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพงเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามประสบการณ์การทำงานที่ครูที่ปรึกษา ในภาพรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษา ในการพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพง ด้านการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูที่ปรึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ

จากการศึกษา การมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษาต่อการพัฒนาการเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพ
 ปง ใน 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมี
 ส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่ครู
 ที่ปรึกษา สรุปดังนี้

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษา วิทยาลัยการอาชีพง จําแนกตามเพศ ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสําคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษา ในการพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพง ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในหน้าที่ ครูที่ปรึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสําคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสําคัญทางสถิติ

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษา วิทยาลัยการอาชีพปง จำแนกตามอายุ ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษา ในการพัฒนาการเรียนนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพปง ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูที่ปรึกษา แตกต่างกันอย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วม ในการรับผลประโยชน์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษา วิทยาลัยการอาชีพง จําแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษา ในการพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพง ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วม ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูที่ปรึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วน ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษา วิทยาลัยการอาชีพง จําแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษา ในการพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพง ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูที่ปรึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษา วิทยาลัยการอาชีพง จําแนกตามประสบการณ์ การทํานานที่ครูที่ปรึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษา ในการพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพง ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วม ในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วม ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูที่ปรึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วม ในการรับผลประโยชน์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษา ในการพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพง ทดลองใช้ระบบการติดตามผู้เรียนเช่น ใช้ระบบ student care ในการตรวจเช็คการมาเรียน ทุกวัน และควรมีการสะแกนลายมือเข้าแถวแทนการเช็คชื่อผู้เรียน

13. ข้อเสนอแนะ

13.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ควรมีการจัดประชุมครูที่ปรึกษา เดือนละ 1 ครั้ง เพื่อเป็นการเสนอแนะทางพัฒนา นักเรียน นักศึกษาในที่ปรึกษา และรับทราบปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน นักศึกษา เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังต่อไปนี้

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ควรมีการกำหนดให้ครูที่ปรึกษาเข้ามาดูแลกำกับติดตามผู้เรียน ที่เข้าร่วมกิจกรรม เช่น ให้ครูที่ปรึกษามีส่วนร่วมในการเช็คชื่อนักเรียน นักศึกษา ในที่ปรึกษาในการเข้าร่วม กิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษาทุกครั้ง

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ควรมีการจัดฝึกอบรมครูที่ปรึกษา ตามความต้องการ และความรู้ และตรงสาขาวิชา เพื่อนำความรู้ และทักษะที่ได้รับไปปรับใช้กับนักเรียน นักศึกษาให้เกิดผลดีมากที่สุด และมีการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการที่สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียน นักศึกษา และครูที่ปรึกษา

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ควรมีการดำเนินการจัดประชุมติดตาม ผล การดำเนินงานของกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วม ของครูที่ปรึกษาทุกคน เพื่อ จะได้รับทราบปัญหา และได้รับฟังข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขครั้งต่อไป

5. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูที่ปรึกษา หัวหน้างานครูที่ปรึกษาควรจัดกาประชุม ฝายงาน อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เพื่อตรวจสอบการดำเนินงานครูที่ปรึกษา อย่างต่อเนื่อง มีการตรวจ สมุดบันทึกการติดตามผู้เรียน และส่งรายงานการติดตามผู้เรียนทุกสัปดาห์ เพื่อตรวจสอบข้อบกพร่อง และแก้ไข ปัญหาผู้เรียนเป็นรายบุคคล ได้ทันที เพื่อเป็นการลดปัญหา การออกกลางคันของผู้เรียน

13.2 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีการส่งเสริมการวิจัยในเรื่องการใช้ ระบบ student care ระบบติดตามผู้เรียน แทนการเช็คชื่อ จากครูที่ปรึกษา

2. ควรนำผลการศึกษา การมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษา ที่มีต่อการพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวัง ที่ได้ศึกษาในครั้งนี้ นำไปพัฒนาวิจัยในการบริหาร การมีส่วนร่วม ของครูที่ปรึกษา ในหน่วยงานอีกด้วย

บรรณานุกรม

3.

กรองกาญจน์ เขียวชिरากุล.(2550). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียน เอกชน ในกลุ่มสมาคมสหศึกษาสัมพันธ์.ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต.การบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

กัญญนันท์ หินแก้ว.(2558).คุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนและที่พึงประสงค์ของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมวัดใหม่กรงทองในพระ ราชนูปถัมภ์.งานนิพนธ์ หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยบูรพา.

กาญจนา วัฒนา.(2548). การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา.กรุงเทพฯ

กิตติ กรทอง.(2562). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาพัฒนา เด็กเล็ก ในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ.วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต. สาขาวิชา การบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์.มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

เกษม พูลทวิ.(2549). สภาพและความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการ เขต 2. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต.สาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์.

เกียรติศักดิ์ สุทธิหลวง.(2560). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมด้านวิชาการโรงเรียนดีประจำ ตำบลสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจ เขต 2. วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ 7(3) 70-75.

แก้วภทรา จิตรอักษร. (2565) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 . วารสารสิริธรปริทรรศน์
.23(1), 249-259.

คำหมาน คำไค. (บรรณาธิการ). (2542). **ครูบ้านนอก**. กรุงเทพฯ. ไทยวัฒนาพานิช.

จุฑามาศ พันสุวรรณ.(2562).การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการ
บริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลนครเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

ชาติรี จำปาศรี.(2558).การพัฒนาและประเมินคุณภาพระบบครูที่ปรึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา.งานวิทยานิพนธ์. สาขาวิชาบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา. มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2555). **ประมวลสาระชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพประกาศนียบัตรบัณฑิตทางบริหาร
การศึกษา**.นนทบุรี. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

เชษฐา บัวลีเอ่น. (2562).การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการพัฒนากิจกรรมนักศึกษา วิทยาลัย
เทคโนโลยีเทคนิควิชาชีพ จังหวัดพะเยา. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา.สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก.

เชาวเรศ ใจหัด.(2559).การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

ณรงค์ วาริชล. (2551). การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาเทศบาลสู่เมืองน่าอยู่ กรณีศึกษา
เทศบาลตำบลบางพระ.ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารทั่วไป.
วิทยาลัยบริหารรัฐกิจ. มหาวิทยาลัยบูรพา.

ดิเรก อนันต์. (2565). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1.การค้นคว้าแบบอิสระ. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัย.

นริทธิ์ ไกรเทพ. (2556). การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนขยายโอกาส
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี

บรรยาย ทิมธรรม.(2551) .**คุณลักษณะครูที่ปรึกษาที่พึงประสงค์ตามทัศนะของนักศึกษาศูนย์บริการ
ศึกษาของโรงเรียนอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี**.วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยบูรพา.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้นฉบับปรับปรุงใหม่.พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน.

บุรพร กำบุญ.(2560).การส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ. 10(1) 1746-1757

ประจักษ์ เลขตะระโก.(2555).ความคิดเห็นของครู และนักเรียน นักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพวังสะพุงต่อการ
ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา.เลย.วิทยาลัยการอาชีพวังสะพุง.

ประพันธ์พงศ์ ชินพงศ์.(2551).ความหมายของการมีส่วนร่วม.ปทุมธานี.มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์,
ประภาพรรณ รักเลี้ยง.(2556).หลักสูตรฯ และปฏิบัติการบริหารการศึกษา.ม.ป.ท.

ประสงค์ รุ่งใหม่. (2550). ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 3-4 ของครูที่ปรึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นฐานการศึกษานครราชสีมาเขต 1-7.

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

ปรัชญา เวสารัชช.(2528) การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท.กรุงเทพฯ.สถาบันไทยคดี
ศึกษา. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พงศ์พันธ์ เจริญหิรัญ. (2534).การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาพื้นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เชียงใหม่.วารสารเชียงใหม่.1(1) 1-10

พระมหานันทพงษ์ ญาณกวี(ศรีโยธา) และสุรินทร์ ภูสิงห์ (2564) การมีส่วนร่วมในการบริหารทรัพยากร
ทางการศึกษา.วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์.5(2) 261-277

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) และพระราชบัญญัติ
ระเบียบ บริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546

ยนต์ ชุ่มจิต.(2541). ความเป็นครู. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ.พรินต์เฮาส์.

ลลิตา ปาบุตร. (2555). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสนับทึบ

วัลภา พรหมฤทธิ์. (2550). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษาในการดำเนินงานโรงเรียน
ส่งเสริมสุขภาพ อำเภอพรหมคีรีจังหวัดนครศรีธรรมราช. คำนว้าอิสระสาธารณสุขศาสตร์.มหาบัณฑิต.
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ .มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวช.(2542). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น สานต่อที่ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ. บริษัทเซ็นเตอร์
ดิสคัฟเวอรี จำกัด.

แวน วิรุฬห์เลิศ.(2546).การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานการบริหารของ
โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร. ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา .มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สนธยา พลศรี.(2547). ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ. โอเดียนสโตร์.

สมัคร ชันชุมพล.(2548). สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของข้าราชการครูใน
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา
บัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. รูปแบบการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา. วารสารวิชาการกรมวิชาการ (5)4 1-5

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.(2554). เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการของสำนักงานเลขาธิการ
สภาการศึกษา เรื่องยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศในช่วงการปฏิรูปการศึกษาใน
ทศวรรษที่สอง พ.ศ. 2552-2561. (กรุงเทพฯ) พรักหวานกราฟฟิค.

สิริอร ข้อยุ่น.(2555).ระบบอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลและอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี้อุดรธานี. วารสารการพยาบาล 21(2) 112-113

สุนันทา จันทรชุกกลิน. (2565).การบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ. สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร.มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. วารสารการวิจัย
การบริหารการพัฒนา.12(1), 70-82

หทัยวรรณ วิชชุปัญญาพาณิชย์.(2547). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นนทบุรี.วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

Choen,J.J. and Uphoff, N.T.(1980). Participation's Place ing Rural development:

Cohen, J. and Uphoff.(1997). **Rural Development Participation:Concept and Measures for
Project Design Implementation and Evaluation.** London: Rural Development Center:
Cornell University.

Reeder, W.(1973) , **Beliefs, Desbelief's and Social Action** Department of Rural Sociology
Bulletin.New York: University of Missouri.

Swansburg, Russell C. (1996) **Management and Leadership for Nurse Managers.** Boston:
Jones and Bartlett Publishers. Switzerland.